

اردشیر بزرگ نیا

آموزش ریتم به صورت شماتیک

از مبتدی تا پیشرفته

تقدیم به کسانی که سعی دارند ریتم را بیاموزند
و یا آموزش دهند

دکتر هنرمند فرهنگ

آموزش ریتم به صورت شماتیک «از مبتدی تا پیشرفته»

اردشیر بزرگ‌نیا

چاپ اول: بهار ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

چاپ و صحافی: پژمان

نت نگاری: اردشیر بزرگ‌نیا

لیتوگرافی: باران

انتشارات هنر و فرهنگ تلفن: ۶۶۹۲۹۹۱۰ دورنگار: ۶۶۵۹۵۵۴۲

شابم ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۱۶-۸-۴۴-۸ ISMN 979-0-802616-44-8

فهرست مطالب

۷	پیش گفتار
۱۱	فصل اول مفاهیم
۱۶	تقسیمات عادی نت‌ها از نظر زمانی
۱۷	نقطه جلوی نت‌ها و سکوت‌ها
۱۷	میزان چیست؟
۱۷	ضرب چیست؟
۱۸	سر ضرب‌ها کدامند؟
۱۹	تمپو چیست؟
۱۹	ریتم چیست؟
۲۱	فصل دوم خواندن نت‌ها
۲۲	ریتم خوانی
۲۵	شناخت
۲۶	نت سیاه و تقسیمات آن
۲۹	نت سیاه نقطه دار
۳۹	اعمال سه لا چنگ‌ها و چهار لا چنگ‌ها
۴۹	اعمال سکوت‌ها
۵۹	فصل سوم ریتم‌ها و شناخت آن‌ها
۶۰	مقدمه
۶۱	میزان‌های ساده
۶۲	ریتم‌های دو ضربی ساده
۶۳	ریتم‌های سه ضربی ساده
۶۵	ریتم‌های چهار ضربی ساده
۶۷	میزان‌های ترکیبی

۶۸	ریتم‌های دو ضربی ترکیبی
۷۲	ریتم‌های سه ضربی ترکیبی
۷۴	ریتم‌های چهار ضربی ترکیبی
۷۵	میزان‌های مختلط (لنگ)
۷۷	ریتم‌های پنج ضربی مختلط ساده
۷۹	ریتم‌های هفت ضربی مختلط ساده
۸۱	ریتم‌های هشت ضربی مختلط ساده
۸۳	ریتم‌های نه ضربی مختلط ساده
۸۷	ریتم‌های ده ضربی مختلط ساده
۹۲	ریتم‌های یازده ضربی مختلط ساده
۹۸	ریتم‌های دوازده ضربی مختلط ساده
۱۰۵	خطوط اتحاد و اتصال
۱۰۷	سنکپ
۱۱۰	ضد ضرب
۱۱۳	حالت‌های ویژه
۱۱۶	تقسیمات فاصله زمانی سیاه
۱۱۹	تقسیمات فاصله زمانی سیاه نقطه دار
۱۲۲	حالت‌های خاص
۱۲۴	ریتم‌های هم خانواده
۱۲۵	فصل چهارم تمرینات
۱۸۵	فصل پنجم نمونه‌هایی از خط ریتم
۲۰۲	کتابنامه

۶۸	ریتم‌های دو ضربی ترکیبی
۷۲	ریتم‌های سه ضربی ترکیبی
۷۴	ریتم‌های چهار ضربی ترکیبی
۷۵	میزان‌های مختلط (لنگ)
۷۷	ریتم‌های پنج ضربی مختلط ساده
۷۹	ریتم‌های هفت ضربی مختلط ساده
۸۱	ریتم‌های هشت ضربی مختلط ساده
۸۳	ریتم‌های نه ضربی مختلط ساده
۸۷	ریتم‌های ده ضربی مختلط ساده
۹۲	ریتم‌های یازده ضربی مختلط ساده
۹۸	ریتم‌های دوازده ضربی مختلط ساده
۱۰۵	خطوط اتحاد و اتصال
۱۰۷	سنکپ
۱۱۰	ضد ضرب
۱۱۳	حالت‌های ویژه
۱۱۶	تقسیمات فاصله زمانی سیاه
۱۱۹	تقسیمات فاصله زمانی سیاه نقطه دار
۱۲۲	حالت‌های خاص
۱۲۴	ریتم‌های هم خانواده
۱۲۵	فصل چهارم تمرینات
۱۸۵	فصل پنجم نمونه‌هایی از خط ریتم
۲۰۲	کتابنامه

مفاهیم

همه می‌دانند که ساده ترین راه ارتباطی بین انسانها صدا است که ابتدا به صورت سخن گفتن و در حالت‌های پیشرفته تر به شکل نغمه‌های موسیقایی برقرار می‌گردد. هرگونه ارتباط مابین انسان‌ها قابلیت نگارش را دارد و با حروف الفبای مخصوص به خود نگاشته می‌شود. موسیقی نیز همانند سایر ارتباط‌های انسانی به عنوان نوعی از بیان احساسات قابل ثبت و ضبط شدن است و با حروف الفبایی که نت نامیده می‌شوند نگارش می‌گردد.

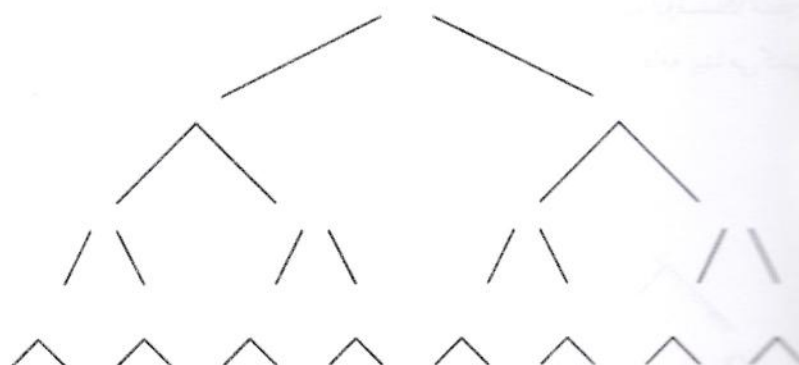
نت‌ها بازگو کننده دو موضوع اساسی هستند:

چه زمانی؟

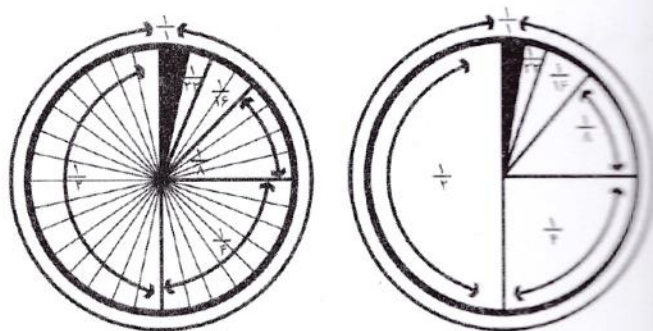
چه صدایی؟

یعنی چه صدایی در چه میزانی از زمان باید کشیدگی داشته باشد بنا بر این نت‌ها از نظر زمان می‌توانند تقسیم شوند. نت‌ها به طور عادی قابل تقسیم به دو نت کوچکتر بوده که هر کدام از نظر زمان نیمی از ارزش نت اول را دارا می‌باشند که به آن تقسیمات دو دویی می‌گویند. معادل زمانی کشیدگی‌های مختلف صداها می‌توانیم زمان بی صدائی را نیز داشته باشیم که به آن‌ها سکوت گفته می‌شود. در اصل سکوت صدایی است که قابلیت شنیداری برای انسان‌ها را ندارد ولی می‌توان آن را حس کرد و ارزش زمانی آن را محفوظ نگاه داشت. شاملو از قول مارگوت بیگل می‌گوید: «سکوت سرشار از ناگفته‌هاست.»

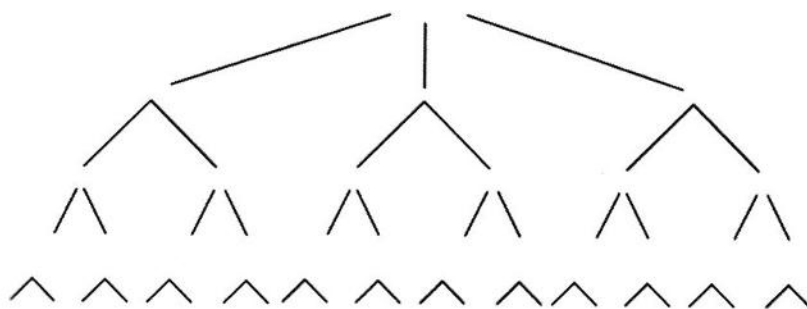
تقسیمات دودویی به شکل زیر می باشد:

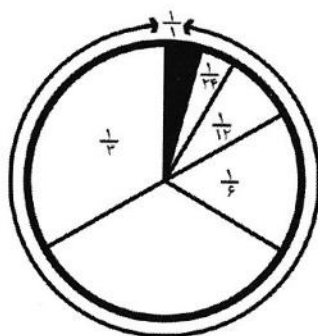
یعنی یک واحد زمانی، ابتدا به دو قسمت مساوی تقسیم شود و بعد هر کدام از آنها باز به دو قسمت مساوی دیگر تقسیم شده و این رویه همچنان ادامه می یابد. تقسیمات دودویی را به شکل زیر نیز می توان به تصویر کشید:

در مقابل تقسیمات دو دویی نوعی از تقسیم که به آن تقسیمات سه دویی می‌گویند وجود دارد که در این حالت یک واحد زمانی ابتدا به سه قسمت مساوی تقسیم می‌شود و بعد هریک از قسمت‌ها به دو قسمت مساوی و باز هر کدام به دو قسمت مساوی دیگر تقسیم می‌شود و این روند تقسیم بر دو هر واحد به دست آمده ادامه پیدا می‌کند.

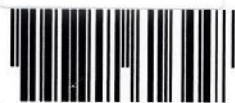

تقسیمات سه دویی را به شکل زیر نیز می‌توان به تصویر کشید:

دانشگاه هنر شیراز

کتابخانه مرکزی

9 790802 616448